

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie ze skargi R. B.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w W. z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt II Ca (...)
w sprawie z powództwa R. B.
przeciwko A. Sp. z o.o. w S.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności ,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 marca 2017 r.,

- 1. odrzuca skargę,**
- 2. oddala wniosek A. sp. z o.o. w S. o zwrot kosztów postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w W. oddalającego powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Od wyroku Sądu drugiej instancji powód wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, ustanowiona ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych

(Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) jest – podobnie jak skarga kasacyjna – środkiem prawnym sformalizowanym. Wysokie wymagania formalne stawiane skardze są związane nie tylko z jej specjalną, nadzwyczajną funkcją w systemie prawa, ale wynikają także z potrzeby spełnienia wysokich oczekiwań profesjonalnych.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego została wniesiona, przytoczenie jej podstaw i ich uzasadnienia, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe oraz wniosek o stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem.

Wymienione wymagania skargi mają charakter konstrukcyjny i powinny być spełnione kumulatywnie. To oznacza, że skarga niespełniająca któregokolwiek z nich jest dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków i podlega odrzuceniu bez wzywania do ich usunięcia. Każde z tych wymagań przewidzianych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. – na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę – ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione niezależnie od innych wymagań (por. postanowienia Sąd Najwyższego: z dnia 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05, nie publ., i z dnia 18 stycznia III CNP 21/05 nie publ.).

W literaturze i orzecznictwie przyjmuje się, że obciążający skarżącego obowiązek wykazania, iż wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe oznacza przeprowadzenie prawniczej analizy przepisów dotyczących środków prawnych, których zastosowanie jest niedopuszczalne lub które z innych przyczyn nie mogły odnieść skutku. Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżący musi „wykazać” (a więc nie „wskazać”, „przytoczyć” czy „uwiarygodnić”), że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Podkreśla się, że nie chodzi tylko o skargę kasacyjną czy skargę o wznowienie postępowania, ale także o inne środki prawne pozwalające na zmianę lub uchylenie orzeczenia, ewentualnie

służące pozbawieniu lub ograniczeniu wykonalności (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 stycznia 2006 r., III CZP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140, z dnia 21 grudnia 2006 r., III CNP 57/06 nie publ.).

Tymczasem skarżący wykazanie omawianego wymagania skargi ograniczył jedynie do stwierdzenia, że „od wyroku nie służy żaden środek zaskarżenia poza niniejszą skargą, gdyż ze względu na wartość przedmiotu sporu, nie przekraczającą kwoty 50 000 zł, wykluczone było wniesienie skargi kasacyjnej”. Okoliczności powołane przez skarżącego nie mogą zatem być uznane za spełnienie w wyżej przedstawionym rozumieniu wymagania przewidzianego w art. 424¹ § 1 pkt 5 k.p.c.

Przepis art. 424¹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga uprawdopodobnienia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 23 marca 2006 r., IV CNP 23/06 (OSNC 2006, nr 6, poz. 110) Sąd Najwyższy zauważył, że uprawdopodobnienie występuje w wielu przepisach Kodeksu postępowania cywilnego (art. 50, 162 § 2, art. 243, 730¹), jednakże w żadnym z nich nie zostało określone. Jedynie przepis art. 243 k.p.c. stanowi, że zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne, ilekroć ustawa przewiduje uprawdopodobnienie zamiast dowodu. Wypowiadając się we wcześniejszych orzeczeniach w kwestii uprawdopodobnienia, Sąd Najwyższy stwierdził, że sąd może uznać jakieś twierdzenie za uprawdopodobnione tylko wtedy, gdy nabierze przekonania, iż prawdopodobnie tak właśnie było lub jest. Strony w celu uprawdopodobnienia mogą posługiwać się zarówno środkami właściwymi dla zwykłego postępowania dowodowego (np. dokumentami, zeznaniami świadków lub opiniami biegłych), jak i środkami nieuznawanymi przez Kodeks postępowania cywilnego za dowody (np. pisemne oświadczenia osób trzecich, surogaty dokumentów czy tzw. opinie prywatne). Samo twierdzenie strony, że wystąpiła szkoda nie wystarcza do uwiarygodnienia wystąpienia szkody i wywołania u sędziego przekonania o jej wystąpieniu. Spełnienie przewidzianej w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanki uprawdopodobnienia szkody wymaga, aby skarżący powołał w skardze nie tylko wszystkie znane mu fakty, świadczące o związku między zaskarżonym orzeczeniem a spowodowanymi jego wydaniem stratami lub utraconymi korzyściami, ale także wskazał dowody lub

co najmniej ich surogaty, uwiarygodniające twierdzenie wyrządzenia szkody (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., IV CPN 23/03, nie publ.).

Zamieszczony w skardze wywód dotyczący uprawdopodobnienia szkody nie odpowiada wyżej przedstawionym wymaganiom. Skarżący nie określił rodzaju i rozmiaru szkody, ograniczył się do stwierdzenia, że „wyrok od dwóch lat wyrządza powodowi szkodę w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., która w przyszłości będzie systematycznie rosła”. W tej sytuacji należało uznać, że skarga nie spełnia także wymagania przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarga nie zawiera również przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. wymagania w postaci wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny. Przytoczenie w ramach podstawy skargi naruszonych przepisów prawa nie wystarczy, albowiem wymagania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia określone w art. 424⁵ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. są – co wynika jednoznacznie z przytoczonego przepisu – odrębnymi, niezależnymi wymaganiami skargi.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji lub od wydanego w postępowaniu nieprocesowym postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji, kończących postępowanie w sprawie; wyjątkowo od orzeczenia sądu pierwszej instancji (art. 424¹ i art. 519²). Skarga w części, w jakiej dotyczy zaskarżenia postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 3 lutego 2006 r., sygn. akt I Co (...), w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności podlega zatem odrzuceniu jako niedopuszczalna.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Wniosek pozwanego o zwrot kosztów postępowania skargowego podlegał oddaleniu. W orzecznictwie wyjaśniono bowiem, że w wypadku odrzucenia skargi kasacyjnej, nie należy się stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną wnosiła o jej oddalenie lub nieprzyjęcie do rozpoznania, natomiast nie podniosła zarzutu, że skarga powinna być odrzucona, zwrot kosztów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r.,

III CKN 563/01, nie publ.). Należy przyjąć, że dotyczy to również wypadku wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W przedmiocie wniosku pozwanego – wobec niepodniesienia w odpowiedzi na skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zarzutu, że podlegała ona odrzuceniu – należało zatem orzec, jak w punkcie drugim sentencji postanowienia.

aj